

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Scientific Center of Innovative Research OÜ (Estonia)
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (Poland)
AMET University (India)
Запорізький національний університет (Україна)
Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)
Дніпровський державний аграрно-економічний університет (Україна)
Університет митної справи та фінансів (Україна)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти та газу (Україна)
Громадська спілка «ЛІГА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ»

«МАЙБУТНЄ – АУДИТ»

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ,

присвяченої пам'яті д.е.н., професора Нусінова В.Я.

(м. Кривий Ріг, 15 січня 2025 р.)

Редакційна колегія:

СТУПНІК М. І., д.т.н., професор, ректор Криворізького національного університету
АДАМОВСЬКА В. С., к.е.н., доцент, завідувачка кафедрою маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління Криворізького національного університету
КРАПИВКО М. Л., член Ради Громадської спілки «Ліга аудиторів України», виконавчий директор аудиторської фірми «Бухгалтер»,
МІЩУК Є. В., д.е.н., доцент, професор кафедри маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління Криворізького національного університету

Рецензенти:

ПЛАКСІЄНКО В.Я. – професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Полтавського університету економіки і торгівлі, д.е.н., професор
ДАШКО І.М. – професор кафедри управління персоналом та маркетингу Запорізького національного університету, д.е.н, професор
НУСІНОВА О.В. – член ради директорів Smart corporate service LLC, DBA з корпоративного управління, д.е.н., професор

Затверджено до друку рішенням вченої ради
Криворізького національного університету
(протокол № 7 від 21.01.2025)

Майбутнє – аудит

М23 Майбутнє – аудит : Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої пам'яті д.е.н., професора Нусінова В. Я. (м. Кривий Ріг, 15 січня 2025 р.) / редкол.: М. І. Ступнік, В. С. Адамовська, М. Л. Крапивко, Є. В. Міщук [Електронний ресурс]. – Кривий Ріг : Видавець Р. А. Козлов, 2025. – 270 с. URL: <http://ds.knu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6948>

ISBN 978-617-8096-32-8

Матеріали конференції містять спадщину видатного ученого професора Володимира Яковича Нусінова у розвиток науки та освіти, а також результати досліджень наукової спільноти з в галузі обліку, оподаткування, маркетингу, економіки, фінансів, публічного управління та адміністрування, менеджменту, права.

Особлива увага приділена актуальним проблемам управління бізнесом в умовах сьогодення.

Матеріали конференції призначені для здобувачів освіти економічних спеціальностей, науково-педагогічних і педагогічних працівників, практикуючих аудиторів та всіх зацікавлених осіб.

УДК 657.6

Шендригоренко М.Т.

*к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет*

Шевченко Л.Я.

*к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет*

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕХАНІЗМИ

Сучасне економічне середовище є надзвичайно динамічним та мінливим, характеризуючись високим рівнем невизначеності та численними ризиками. Глобалізація, технологічні революції, геополітичні конфлікти та пандемії створюють безпрецедентні виклики для підприємств. У таких умовах фінансова стійкість набуває статусу стратегічного ресурсу, який визначає здатність компанії не лише вижити, але й розвинути в довгостроковій перспективі.

Військова агресія росії проти України посилила ці виклики, створивши безпрецедентні шоки для української економіки. Масштабні руйнування інфраструктури, перебої з енергопостачанням, логістичні проблеми, дефіцит робочої сили та зростання цін на ресурси значно ускладнили ведення бізнесу. В таких умовах фінансова стійкість стала питанням виживання для багатьох підприємств.

Щоб успішно протистояти цим викликам, підприємствам необхідно:

- адаптувати свої бізнес-моделі до нових реалій, диверсифікувати ринки збуту та джерела постачання;
- посилити фінансовий менеджмент шляхом впровадження ефективних систем бюджетування, управління оборотним капіталом та управління ризиками;
- залучати альтернативні джерела фінансування (гранти, інвестиції, державну підтримку);
- будувати стратегічні партнерства;
- інвестувати в розвиток людського капіталу;
- застосовувати інноваційні технології, що дозволяють оптимізувати виробничі процеси, покращити ефективність маркетингу та продажів.

Підтверджуючи висновки науковців [1-4], зазначимо, що фінансова стійкість підприємства формується під впливом широкого спектра взаємопов'язаних факторів. До них належать: макроекономічне середовище, що характеризується інфляцією, валютними курсами, політичною стабільністю та регуляторними змінами; галузеві особливості, такі як рівень конкуренції, циклічність і технологічні зміни; а також внутрішні чинники підприємства, серед яких ефективність менеджменту, структура капіталу, ліквідність, прибутковість та рівень заборгованості.

Післявоєнне відновлення України ставить перед підприємствами ще більш масштабні виклики. Традиційних інструментів фінансового менеджменту в умовах підвищеної невизначеності вже недостатньо.

Вважаємо, що для підвищення фінансової стійкості підприємствам необхідні інноваційні підходи, такі як:

1. Впровадження автоматизованих систем моніторингу фінансових ризиків. Такі системи забезпечують оперативний аналіз та оцінку ключових показників, що дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози фінансовій стабільності.

2. Розробка індивідуальних фінансових стратегій для підприємств. Стратегії повинні враховувати галузеві особливості, ринкові умови та специфіку регіонального розвитку, а також бути адаптованими до умов економічної нестабільності.

3. Оптимізація структури капіталу підприємств. Важливим завданням є підвищення частки власного капіталу, що сприяє зниженню залежності від зовнішніх джерел фінансування та покращенню фінансової автономії підприємств.

4. Застосування методів стрес-тестування. Ці методи дозволяють оцінювати стійкість підприємства до різних сценаріїв розвитку економічного середовища, включаючи можливі воєнні та поствоєнні кризи. Аналіз результатів стрес-тестів допомагає розробляти ефективні антикризові заходи.

5. Удосконалення системи внутрішнього контролю. Це включає створення процедур для мінімізації ризиків шахрайства, неефективного використання ресурсів та забезпечення прозорості фінансової звітності. Важливим є також впровадження сучасних цифрових технологій для автоматизації внутрішніх перевірок.

6. Інтеграція державної підтримки у механізми фінансування підприємств. Державна підтримка може включати гранти, пільгові кредити, податкові стимули та інші заходи, що сприяють стабілізації фінансового стану підприємств у кризових умовах.

7. Розробка програм міжнародного співробітництва. Залучення іноземних інвесторів, грантових програм та створення спільних підприємств сприятиме розвитку фінансової інфраструктури та посиленню конкурентоспроможності українських підприємств.

8. Реалізація програм навчання та підвищення кваліфікації фінансових менеджерів. У сучасних умовах особливого значення набуває підготовка фахівців, які здатні управляти фінансами в умовах ризику та нестабільності.

Отже, фінансова стійкість є не просто бажаним станом, а життєво необхідним фактором для виживання та розвитку будь-якого підприємства в сучасному турбулентному середовищі. Вона забезпечує підприємству маневреність для адаптації до змін, стійкість перед зовнішніми факторами та впевненість у майбутньому. Для досягнення фінансової стійкості необхідний комплексний підхід, який включає як традиційні інструменти фінансового менеджменту, так і інноваційні рішення. Держава та міжнародні організації повинні надавати всебічну підтримку українському бізнесу для подолання наслідків війни та забезпечення сталого економічного зростання. Це може включати: пряму фінансову допомогу, податкові пільги, спрощення регуляторних процедур, розвиток інфраструктури (будівництво доріг,

енергетичних мереж, логістичних центрів), сприяння виходу українських товарів на міжнародні ринки.

Для досягнення довгострокової фінансової стійкості підприємствам необхідно розробляти стратегічні плани розвитку, які враховують як поточні виклики, так і майбутні перспективи.

Список використаних джерел

1. Замкевич Б. М. Оцінювання і прогноз фінансової стійкості підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 6. С. 127-130.
2. Кальченко О. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2. С. 320-326.
3. Кучеренко К. В. Фінансова стійкість як чинник та індикатор економічної безпеки промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 7(2). С. 44-46.
4. Рачинський О. В. Дефініція наукових поглядів щодо поняття «фінансова стійкість підприємства». *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2019. № 2. С. 226-229.

Педько А.Б., к.е.н., доцент

Український державний університет науки і технологій

ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО БІЗНЕСУ В КОРПОРАТИВНОМУ СЕКТОРІ

Як відомо, виробничий (промисловий) бізнес в Україні функціонує у двох організаційно-правових формах – у формі юридичної особи – виробничого підприємства, або в формі фізичної-особи підприємця, що провадить виробничу діяльність. Тож сфокусуємо увагу на функціонуванні виробничих (промислових) підприємств у корпоративному секторі, бо саме виробничі підприємства і промислові бізнес-групи, тобто суб'єкти корпоративного сектору виготовляють «левоу» частку промислової продукції.

Передусім поглянемо на виробниче підприємство як самостійний, організаційно відокремлений суб'єкт права, що виготовляє та/або реалізує продукцію певного призначення, якості і асортименту.

Розглянемо правові та економічні ознаки підприємства детальніше.

Поняття «самостійний суб'єкт права» означає, що підприємство самостійно визначає напрямки своєї діяльності, розпоряджається трудовими, матеріальними та фінансовими ресурсами, здійснює зовнішньоекономічну діяльність. Воно є вільним у виборі сфер ведення бізнесу, ринків, товарів, цін, ділових партнерів тощо. Проте самостійність підприємств у сучасному бізнесі є дуже умовною. У багатьох галузях вітчизняної промисловості (гірничо-металургійному комплексі, хімічній промисловості, нафтопереробці, харчовій промисловості) переважна більшість фірм входить до складу бізнес-груп. В рамках бізнес-груп підприємства функціонують як продуценти, виконуючи винятково виробничу